

«دشت سهرین» مامن آهوان شمال غرب

گزارش و عکس: رامین نوری

دشت سهرین در فاصله ۱۵ کیلومتری شمال غرب زنجان در قسمت شمالی شهر و در نزدیکی فرودگاه واقع شده که با چشمان غیر مسلح نیز اعمال و نحوه زندگی آهوان قابل مشاهده است. دشت آهوخیز سهرین قسمتی از منطقه حفاظت شده سرخ‌آباد است که یکی از مناطق با ارزش و به عنوان آخرین زیستگاه آهوان شمال غرب و غرب ایران می‌باشد. عرض متوسط این دشت ۱۰ تا ۱۲ کیلومتر و متوسط ارتفاع آن هزار و ۶۵۰ متر و شیب متوسط دشت سهرین دو تا سه درصد به سمت جنوب غربی است. این دشت جزء یکی از دشت‌های مهم استان زنجان است که می‌تواند در بخش اکوتوریسم پذیرای گردشگران داخلی و خارجی باشد.

در گذشته این دشت از نظر اکولوژیکی به عنوان یک زیستگاه تابستانی و یک کریدور حیاتی برای آهوان محسوب می‌شد و آهوان فلات مرکزی ایران در تابستان‌ها به این دشت مهاجرت می‌کردند که در سال ۱۳۸۵ جمعیتشان بالغ بر ۳ هزار رأس رسید.

این حیوانات به طور پراکنده از خرداد ماه تا آذر ماه هر سال در این منطقه دیده می‌شود اما امروز به دلیل توسعه راه‌ها، خطوط انتقال برق، گاز و توسعه شهرها و مراکز مسکونی، روند گذر آهوان در دشت مختل شده و اثرات سوء خود را نمایان ساخته و لزوم حمایت این منطقه اجتناب ناپذیر شده است. مهمترین گونه‌های گیاهی دشت سهرین پیچک، تاتوره، گون، خارشتر، ریش‌بز، گز، درمند دشتی، بومادران، بابونه، کاکوتی، کاروانکش، کلاه میرحسن، پولاف، ختمی، زرشک، داغداغان، شیرین بیان، گلپر و بید است. در ارتفاعات این دشت نیز قارچ‌های خوراکی (دنبلان)، ریواس، کنگره، آویشن و برخی دیگر از گیاهان خوراکی و دارویی می‌روید که همه ساله تعدادی از ساکنین به جمع‌آوری این گیاهان می‌پردازند.

دشت سهرین تنها زیستگاه آخرین بازمانده آهوی ایرانی (*Gazella subgurose*) در شمال غرب کشور است و طبق آخرین سرشماری (مهر ماه ۱۳۸۷) ۱۸۰۰ رأس آهو در این دشت زندگی می‌کنند. از جمله حیوانات این دشت گرگ، شغال، روباه معمولی، رودک، تشی، گراز و خرگوش است و پرندگان چون باقرقره شکم سیاه، کبوتر چاهی، کبک معمولی، سارگپه پا بلند، عقاب طلایی، بحری، دلپچه، انواع چکاوک، زنبورخوار، جغد کوچک، سار صورتی و طرلان در این دشت زندگی می‌کنند. اقلیم منطقه از نوع سرد و خشک بوده و دمای متوسط این منطقه ۱۰ درجه سانتی‌گراد، حداکثر دمای مطلق هوا ۳۸ درجه، حداقل دما ۲۹ درجه سانتی‌گراد و متوسط رطوبت نسبی سالانه ۷۱ درصد است.